

KLIIMAMINISTEERIUM

Piret Hartman
Regionaal- ja
Põllumajandusministeerium

Teie 31.07.2024 nr 1.4-1/822

Meie 28.08.2024 nr 1-5/24/3737-3

Vabariigi Valitsuse korralduse „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023–2027” muudatustepeanekute heakskiitmine ja volituse andmine” eelnõu koostöölastamine

Austatud proua minister

Euroopa Komisjon näeb võimalusena ette, et Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist rahastatakse ka loodus- ja linnudirektiivi rakendamist, sh kasutatakse neid vahendeid saamatajäänud tulu kompenseerimiseks Natura 2000 aladele ja teistele looduskaitsealadele jäävatele metsa valdajatele. Kliimaministeerium peab oluliseks, et Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023–2027 raames rahastatakse prioriteetsena neid sekkumisi, mis panustavad kõige enam kliima ja elurikkuse eesmärkide täitmisesse.

Seetõttu oleme teinud 14. juunil 2024. a ettepaneku muuta sekkumise „Elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades“ eelarvet. 2025. aastast soovime tõsta sihtkaitsevööndite tasumäära ning sellest lähtuvalt 2025-2027 taotluste rahastamiseks lisada eelarvesse 7,4 miljonit eurot (uuendatud meetmeleht lisas).

Selgitame, et Maaülikooli poolt on valminud Natura 2000 metsaaladele seatud looduskaitseliste piirangute tõttu maaomanikule saamata jääva sissetuleku kompenseerimise uuendatud metoodika. Töö tulemusena selgus, et praegused kompensatsioonid vajavad ajakohastamist ning asjakohane on suurendada sihtkaitsevööndite tasumäära. Eesti Erametsaliit mitmeid aastaid tähelepanu juhtinud hüvitiste ebapiisavusele ning selle osas korraldati maikuus ka meelevaieldus Toompeal. Seal osalesid ja avaldasid omapoolset toetust Eesti Erametsaliidu nõudmistele ka põllumajandustootjate esindusühingud Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda (EPKK) ning Eesti Talupidajate Keskliit. EPKK¹ tõi toetuse põhjenduseks välja, et keskkonnakaitsest tulenevad piirangud peavad olema mõistlikult seatud ja vastavalt kompenseeritud ning et ka põllumajandustootjatest suur osa on metsaomanikud.

¹ [Maaomanike meelevaieldusega liituvad ka põllumehed, talupidajad ja omanike keskliit - Eesti Erametsaliit](#)

Teeme ettepaneku leida vajaminev eelarve Elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades meetmesse teistest meetmetest, peamiselt neist, kus toetatakse metsamajandust ning elurikkust. Oma ettepanekutes lähtume prioriteedist tagada tulemuslike elurikkust soodustavate meetmete säilimine. Teeme ettepaneku vähendada neid meetmed, kus seos keskkonnakaitsega on vähene ja tegevus potentsiaalselt ka ilma toetuseta sooritav (näiteks metsade hooldusraie toetus) või kus on olulistes elurikkuse meetetes prognoositav mõningane eelarve ülejääk, kuna toetusskeemid on veel uued ja kõik ettevalmistustööd laialdasemaks kasutuselevõtuks on veel pooleli (nt väärtuslike püsirohumaade meede).

Lisaks teeme ettepaneku üle vaadata keskkonnasõbraliku majandamise (KSM) investeeringud. KSM on mahult ja eelarvelt teine suurim meede ÜPP raames kuhu suunatakse perioodi jooksul 145 miljonit eurot ja mille eesmärgiks on muuhulgas ka elurikkuse suurendamine. Meetme suur maht tõstab näiliselt elurikkuse kaitseks suunatud vahendite eelarvet, kuid KLIM on aga olnud pikalt seisukohal, et kogu meede ei täida vajalikul määral keskkonnavalade eesmärgi (näiteks on lubatud glüfosaadi kasutus). KSMi elurikkusega seotud tegevused vajavad sisulisemat ülevaatamist ning seni kuni meede ei aita täita Eestile vajalikke elurikkusega seotud eesmärgi (nt põllulinnuindeksi paranemine), tuleks osa meetmest suunata elurikkust tõhusamalt toetavatele meetmetele, nagu näiteks kaitstavate alade hüvitis erametsaomanikele.

Toome järgnevalt välja omapoolsed ettepanekud meetmete osas, kust vajalikud vahendid võtta:

1. Investeeringud metsa kliimamuutustega kohanemiseks (tootlikud investeeringud), hooldusraieteks mõeldud eelarvest 1,5 miljonit eurot.
2. Väärtusliku püsirohumaade säilitamise toetus, kust teeme ettepaneku võtta 1,5 miljonit eurot. 2024. a oli meetmes arvestatud, et toetust tullakse taotlema 9600 hektarile, kuid taotleti 670 hektarile. Toetusskeem on elurikkuse säilitamise vaates väga oluline, kuid on alles käivitumas ja väärtuslike püsirohumaade inventuur käimas, toetuste taotlemine suuremas mahus on prognoositav perioodi lõppu ja järgmisesse eelarveperioodi.
3. Kliima- ja keskkonnakava: ökoalade meede 1,5 miljonit eurot ja ökosüsteemiteenuste säilitamine põllumaal 400 000 eurot. Mõlema meetme puhul on elurikkuse säilitamise seisukohast oluliste meetmetega, kus on olulised liikide ja elupaikade säilitamiseks põllumajandusmaastikes, põllulindude arvukuse vähenemise leevendamiseks ning tolmeldajate ja mulla kaitseks. Meetmed täidavad põllumajanduskeskkonna säilitamise, kestliku põllumajanduse ning kliimamuutuste leevendamise ja nende mõjudega kohanemise eesmärgi ning näeme ette, et järgnevatel aastatel ja perioodil meetme rakendamise maht suureneb, kuid hetkel hindame, et eelarvest jääb värske rakendamise tõttu vahendeid üle.
4. Kliima- ja keskkonnakava: keskkonnasõbralik majandamine (KSM), 2,5 miljonit eurot.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Yoko Alender
kliimaminister

Lisa: Sekkumisleht, KK9 - Elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades

Teadmiseks: Rahandusministeerium

Helen Allik, +3726262997
Helen.allik@kliimaministeerium.ee